

SINT-PAULUSPAARDENPROCESSIE IN OPWIJK

tekenaar René Hausman - Speciale postzegel ter ere van het honderdjarige bestaan van de Sint-Pauluspaardenprocessie (30 juni 2002)

De Sint-Pauluspaardenprocessie die door de gemeente Opwijk trekt, vindt elk jaar plaats op de vierde zondag van juni. De processie toont **het leven van Sint-Paulus**, het verhaal over de christenvervolger Saulus die op een gegeven moment werd omgeven door licht uit de hemel en de stem van Jezus hoorde. Hierna bekeerde hij zich en werd de apostel Paulus.

De paardenprocessie is een bijzondere vorm van een **bedevaartprocessie** waar men gebruik maakt van paarden die symbool staan voor de vruchtbaarheid van de streek, bijvoorbeeld de streek van Haspengouw. Naast verschillende paarden bestaat de processie uit ruiters, figuranten, praalwagens, koren, muzikanten, dansgroepen en vaandel dragers.

De processie kent zijn **ontstaan** in het jaar 1902. Aan het eind van de negentiende eeuw werd Sint-Paulus sterk aanbeden in Opwijk. De lokale boeren zouden met hun boerenpaarden op de feestdag van Sint-Paulus, 29 juni, gaan bidden aan de Sint-Pauluskapel. Dit werd zo populair dat er meerdere mensen aan deze gebeurtenis gingen deelnemen, zo ontstond er een boerenbedevaart die de voorloper was van de paardenprocessie van vandaag.

Sinds 1908 gingen de mensen het leven van Sint-Paulus in de processie verwerken, onder andere zijn bekering en marteldood. Het eerste **Sint-Pauluslied**, gecomponeerd door Achiel Bragers op een tekst van Jan Lindemans, werd hierbij gezongen.

Vanaf 1970 werden **praalwagens** een vast onderdeel van de paardenprocessie. Deze worden traditioneel getrokken door **Brabantse trekpaarden**. Voor 1970 werden deze wagens ook al ingezet, maar hierbij werd gebruik gemaakt van karren die eigendom waren van de boeren. Na de processie werden die terug omgebouwd.

Op 9 maart 1970 werd er een organisatie, het **Sint-Pauluscomité**, opgericht die de processie van dan af aan zou uitvoeren. Op dit comité werd besloten dat ze affiches en een programmabrochure zouden ontwerpen, met het oog op meer toerisme. Helaas bleef dit laatste uit, zodat de processie vooral populair bleef bij mensen die in Opwijk woonden.

In 1990 werd de processie uitgebreid met **drie nieuwe verhaallijnen**, de overbrenging van het relikwie van Sint-Paulus, De Broederschap van Sint-Paulus en Sint-Paulus bij de geleerden van Athene. Deze processie zou worden uitgezonden op de televisie door de BRT.

Ter ere van het **honderdjarige bestaan** van de processie verscheen er op 30 juni 2002 een **speciale postzegel** die enkel in voorverkoop was te Opwijk en met een dagstempeling kon worden aangekocht. Vanaf 1 juli van datzelfde jaar kon je de zegel overal in België aankopen. Er kwam tevens een postzegeltentoonstelling die het paard en de processie centraal stelde. In 2012, het 110-jarig bestaan van de processie, werd er een boek, *'110 jaar Sint-Pauluspaardenprocessie'*, uitgegeven. Dit werd geschreven door Vic Everaet, de ereburgemeester van Opwijk, en Johan Van Wiele.

In 2016, bij de 114de editie, werd een **vernieuwing** van de paardenprocessie ingezet, waarbij de processie uit vijf delen zou bestaan waaronder een openingsgedeelte, een gedeelte over Sint-Paulus als de patroonheilige van de ruiters en van Opwijk, beelden uit het leven van Paulus, zijn verheerlijking en de aankondiging van deze delen. Bij de aankondiging werd verwezen naar nummers in het programmaboekje.

Een belangrijk onderdeel van de Sint-Pauluspaardenprocessie bestaat uit de deelname van enkele **honderden paarden en ruiters**. Voor de Tweede Wereldoorlog reden vooral Brabantse trekpaarden mee in de Sint-Pauluspaardenprocessie. Deze werden voornamelijk gebruikt op boerderijen en waren doorheen het jaar beschikbaar. Vandaag de dag komt het merendeel van de paarden van buiten Opwijk, de paarden komen van eigenaars die ze willen uitlenen voor de processie.

De Sint-Pauluspaardenprocessie trekt elk jaar **duizenden toeschouwers** naar Opwijk, zowel katholieken als niet-katholieken en wordt vandaag gehouden op de eerste zondag van de zomerkermis te Opwijk om 15 uur. Het normale parcours dat gevolgd wordt gaat langs het Heiveld, Ringlaan, Steenweg op Merchtem en eindigt bij de Singel. De processie bevat meer dan 1000 figuranten, tussen de 300 en 400 paarden, 12 praalwagens, koren, vendeliers. Deze processie wordt georganiseerd door de Sint-Paulus Broederschap die ook het infomagazine De Heraut uitgeeft. De vereniging houdt naast de processie een jaarlijks Sint-Paulusfeest in de winter.

LOCATIE

1745 opwijk

PERIODE

jaarlijks op de vierde zondag van juni

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#stoet #ritueel #sociaal gebruik
#levensbeschouwelijk gebruik #dier #religie